

Länsstyrelsen i Blekinge läns beslut om fastställande av vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter för vattentäkt Johannishusåsen i Ronneby kommun;

beslutade den 29 september 2022.

Beslut

Med stöd av 7 kap. 21 § miljöbalken beslutar länsstyrelsen att inrätta vattenskyddsområde för vattentäkten i Johannishusåsen, Ronneby kommun, med den omfattning som framgår av bifogad karta, bilaga 1.

Med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken beslutar länsstyrelsen att nedan angivna skyddsföreskrifter ska gälla inom skyddsområdet.

Föreskrifterna gäller omedelbart, även om de överklagas.

Skyddsföreskrifter

Nedan angivna föreskrifter gäller inom det skyddsområde som angivits på upprättad skyddsområdeskarta. Dessa föreskrifter gäller omedelbart. Skyddsområdet är indelat i primär, sekundär och tertiär zon. I övrigt ska iakttas vad som gäller enligt miljöbalken (1998:808) med tillhörande förordningar.

Definitioner

I dessa föreskrifter avses med:

- **avfall:** varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med enligt 15 kap. 1 § miljöbalken.
- **avloppsslam:** de fasta restprodukter som avskiljs när man renar avloppsvatten i ett avloppsreningsverk eller avloppsanläggning. Avloppsslammet måste behandlas på olika sätt (förtjockning, stabilisering, avvattnings).
- **biologiska bekämpningsmedel:** en bioteknisk organism som har framställts särskilt i bekämpningssyfte och som helt eller delvis består av eller innehåller nematoder, insekter eller spindeldjur enligt 14 kap. 2 § miljöbalken.
- **brandfarlig vätska:** vätska med flampunkt som är lika med eller lägre än 100 °C enligt (MSBFS 2018:12) samt i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2005:7) om klassificering av brandfarliga gaser och vätskor.
- **cistern:** kärl om minst 50 liter för förvaring av kemiska produkter.
- **dagvatten:** nederbördsvatten, dvs. regn- eller smältvatten, som ytligt avrinner från gårdar, tomter, gator, vägar, taktäckta ytor och liknande.
- **deponering:** slutförvaring av avfall.
- **grot:** grenar, ris och toppar.
- **hantering:** tillverkning, bearbetning, behandling, transport, omhändertagande, användning, förpackning, förvaring, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförbara förfaranden, (14 kap. 2 § miljöbalken). Även spridning anses som en form av hantering.
- **husbehov:** användning i hushållet. Normalt behov av någon förbrukningsvara eller dylikt, för en eller ett fåtal personer; i motsats till sådan mängd som möjliggör affärsverksamhet.
- **husbehovstäkt:** en täkt där materialet används för eget behov inom den egna fastigheten. Materialet får ej säljas vidare eller nyttjas kommersiellt. Om en husbehovstäkt är tillstånds- eller anmälningspliktig beror på vilket material som avses brytas och i vilken mängd.
- **hygieniserat gödsel:** gödsel som blivit behandlat för att inaktivera eller avdöda patogener.
- **intermittent markberedning:** markberedning fläckvis.
- **kemiskt bekämpningsmedel:** kemisk produkt som är avsedd att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom enligt 14 kap. 2 § miljöbalken. Även kombinationsgödsel som innehåller bekämpningsmedel betraktas som kemiskt bekämpningsmedel.
- **materialtäkt:** utbrytning av berg, grus, sand, jordarter m.m. för försäljning.
- **markberedning, maskinell:** då man tar bort konkurrerande vegetation och det översta jordlagret, och vänder upp jorden med hjälp av markberedningsaggregat, harv eller grävmaskin.

- **organisk växtnäring:** produkter som har sitt ursprung från levande djur och växter, till exempel fastgödsel, flytgödsel och urin. Gödsel från betande djur omfattas inte av definitionen.
- **petroleumprodukt:** produkter utvunna från råolja. Exempel på petroleumprodukter är bensin, diesel och eldningsolja.
- **primär skyddszon:** omfattar åsens centrala delar samt vissa ytvatten- drag inom tillrinningsområdet jämte en kantzon om 50 m på varje sida. För delar av primär zon finns skärpta krav. Aktuella områden anges i kartbilaga 1 och skärpa krav framgår av respektive bestämmelse. Primär skyddszonen avgränsas så att uppehållstiden i grundvattenmagasinet till vattentäktszonens gräns beräknas vara minst 100 dygn. Känsliga inströmningsområden beaktas även vid identifiering av primär skyddszon. Syftet med den primära skyddszonen är att riskerna för akut förorening genom olyckshändelser minimeras. En akut förorening ska hinna upptäckas i tid och åtgärder vidtas innan föroreningen hinner nå uttagsbrunnen.
- **sekundär skyddszon:** avgränsas så att uppehållstiden för grundvatten från skyddszonens yttre gräns till vattentäktszonen har en beräknad uppehållstid av minst ett år. Den sekundära zonen syftar till att bibehålla en god grundvattenkvalitet.
- **tankbeläggning:** är ett begrepp för en sorts vägbeläggning som blandas på platsen. Ett tunt slitlager tillverkas genom att det först läggs stenmaterial och sedan sprutas på bindemedel (bitumenemulsion) med en spridarbil över vägen.
- **tertiär skyddszon:** resterande tillrinningsområde vid sekundära zonens östra och västra del fram till yttre gränsen för skyddsområdet.
- **uppställning av fordon:** stillastående på samma plats mer än 24 timmar. Ett stillastående fordon med eller utan förare. Undantag för uppställning gäller om det:
  - föranleds av trafikförhållande
  - sker för att undvika fara
- **yrkesmässig hantering:** hantering som i sin omfattning överskrider ett enskilt hushålls normala nyttjande, till exempel även verksamheter inom idrottsplatser, gårdsplaner och parker.

Skyddsföreskrifter

1 § a) Hantering av petroleumprodukter och brandfarliga vätskor

Hela skyddsområdet

Att installera nya cisterner i mark är **förbjudet**.

Tillstånd krävs för att installera nya cisterner ovan mark.

Anmälan krävs för befintlig cistern.

Anmälan krävs för hantering, undantagen transport, av större mängder kemikalier än för husbehov.

Primär skyddszon

Mobila cisterner är **förbjudna**.

Hantering av mer än 50 liter petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor är **förbjudet**.

Undantag från förbudet gäller för:

- drivmedel i maskiners och fordons tankar.
- transporter genom zonen.
- hantering av olja för uppvärmning i anläggningar för husbehov.

Sekundär och tertiär skyddszon

Tillstånd krävs för användning av mobila cisterner.

Upplysning:

I övrigt gäller särskilt att Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2021:10 om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor och spilloljor ska efterlevas.

Samtliga tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa föreskrifter görs till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

b) Hantering av växtnäringsämnen

Primär skyddszon

Att lagra eller sprida växtnäringsämnen i områden som markeras ”primär zon – skärpta krav” på kartan bilaga 1 är **förbjudet**.

Lagring och kompostering av gödsel i stukor och av ensilage direkt på mark är **förbjudet**. Undantag från förbudet gäller för tillfällig lagring under högst en (1) vecka innan spridning.

Att sprida avloppsslam från reningsverk eller enskild reningsanläggning är **förbjudet**.

Upplag av handelsgödsel är **förbjudet**.

Tillstånd krävs för att hantera organiska växtnäringsämnen. Undantag från tillståndskravet gäller för punktbehandling av mindre odling för husbehov.

Tillstånd krävs för nyetablering av anläggning för förvaring av stallgödsel, urin och ensilage.

Sekundär skyddszon

Att sprida avloppsslam från reningsverk eller enskild reningsanläggning är **förbjudet**.

Tillstånd krävs för upplag av handelsgödsel.

Tillstånd krävs för att sprida organiska växtnäringssämnen. Undantag från tillståndskravet gäller för punktbehandling av mindre odling för husbehov.

Tillstånd krävs för nyetablering av anläggning för förvaring av stallgödsel, urin och ensilage.

Tillstånd krävs för lagring och kompostering av gödsel i stukor och av ensilage direkt på mark. Undantag från tillståndskravet gäller för tillfällig lagring av fastgödsel, utom fjäderfågödsel, i stuka högst 2 veckor innan spridning.

Upplysning:

I övrigt gäller särskilt att för jordbruk ska iakttas vad som gäller enligt Statens jordbruksverks förordning om miljöhänsyn i jordbruket (1998:915) samt Statens jordbruksverks föreskrifter (2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring.

Samtliga tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa föreskrifter görs till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

c) Skogsbruk

Primär skyddszon

Hantering av plantor behandlade med kemiska bekämpningsmedel är **förbjudet**.

Upplag av timmer, virke, grot, bark, flis, spån är **förbjudet**. Undantag från förbudet gäller för privatpersoners upplag på tomtmark för husbehov.

Maskinell markberedning är **förbjudet**. Undantag från förbudet gäller för intermittent markberedning, som i stället kräver tillstånd.

Sekundär skyddszon och tertiär skyddszon

Tillstånd krävs för upplag längre än 3 månader av timmer, virke, grot, bark, flis eller spån. Undantag från tillståndskravet gäller för privatpersoners upplag på tomtmark för husbehov.

Tillstånd krävs för maskinell markberedning.

Anmälan krävs för tillfälliga upplag kortare än 3 månader av timmer, virke, grot, bark, flis eller spån. Undantag gäller för privatpersoners upplag på tomtmark för husbehov.

Upplysning:

I övrigt gäller särskilt att Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till Skogsvårdslagen (1979:429) ska efterlevas.

Samtliga tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa föreskrifter görs till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

d) Hantering av bekämpningsmedel

Primär skyddszon

All hantering av kemiska bekämpningsmedel är **förbjudet**.

Undantag från förbudet gäller för:

- punktsanering mot ohyra och skadedjur som innebär olägenhet för människors hälsa. Punktsanering kräver anmälan.
- bekämpning av invasiva arter, som i stället kräver anmälan.

Anmälan krävs för användning av biologiska bekämpningsmedel.

Sekundär skyddszon

Hantering av kemiska bekämpningsmedel är **förbjudet**. Undantag från förbudet gäller för yrkesmässig hantering, som i stället kräver **tillstånd**.

All tillståndsgiven hantering av bekämpningsmedel ska ske så att risk för förorening av yt- eller grundvatten ej föreligger.

Upplysning:

I övrigt gäller särskilt att Naturvårdsverkets NFS 2015:2 om spridning av kemiska bekämpningsmedel, som reglerar hanteringen av kemiska bekämpningsmedel, ska efterlevas i hela skyddsområdet.

Samtliga tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa föreskrifter görs till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

e) Avledande av avloppsvatten**Hela skyddsområdet**

Tvätt och renspolning av motorfordon, arbetsmaskiner, förbränningsmotorer eller liknande är **förbjudet**.

Tillstånd krävs för nyetablering av avloppsanläggningar för utsläpp och rening av dagvatten från hårdgjorda trafikerade ytor.

Primär skyddszon

Förbud mot nyetablering av avloppsanläggningar för infiltration i mark. Undantag från förbudet gäller för infiltration av bad-, disk- och tvättvatten (BDT) i mark som kräver **tillstånd**.

Tillstånd krävs för ändring av befintlig avloppsanläggning.

Upplysning:

Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, §12 till 16 reglerar hantering av avloppsvatten utöver vad som framgår av skyddsföreskrifterna i detta beslut.

Bestämmelser utöver skyddsföreskriften regleras i Hav- och vattenmyndighetens allmänna råd om små avloppsanläggningar för hushållsspillvatten, HVMFS (2016:17)

Samtliga tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa föreskrifter görs till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

f) Hantering av avfall**Hela skyddsområdet**

Upplag, deponering eller nedgrävning av avfall samt massor som ännu inte klassats eller karakteriserats enligt avfallsförordningen är **förbjudet**.

Kompostering av avloppsslam är **förbjudet**.

Primär skyddszon

Upplag av snö som härrör från ytor utanför primär zon är **förbjudet**.

Kompostering av latrin är **förbjudet**.

Sekundär och tertiär skyddszon

Upplag av snö i sekundär zon som härrör från ytor utanför sekundär zon är **förbjudet**.

Upplag av snö i tertiär zon som härrör från ytor utanför tertiär zon är **förbjudet**.

Tillstånd krävs för kompostering av latrin.

Uppllysning:

Avfallsförordningen (2011:927) reglerar hanteringen av avfall utöver vad som framgår av skyddsföreskrifterna i detta beslut.

Samtliga tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa föreskrifter görs till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

g) Tåktverksamhet och andra anläggningsarbeten

Primär skyddszon

Materialtåkt är **förbjudet**.

Nyetablering av husbehovståkt är **förbjudet**.

Tillstånd krävs för schaktnings- eller grävarbeten som berör en yta större än 10 m² eller till ett djup större än 0,5 m.

Tillstånd krävs för att fylla ut mark för anläggningsändamål med återvunnet material.

Anmälan krävs för underhåll i form av schaktning och anläggningsarbete av befintliga vägar, diken, el- och kommunikationsledningar.

Anmälan krävs för nyanläggning av skogsvägar och andra bruksvägar som ej omfattas av 11§ Väglagen.

Sekundär skyddszon

Materialtåkt är **förbjudet**.

Anmälan krävs för schaktnings- eller grävarbeten som berör en yta större än 100 m² eller till ett djup större än 1 m.

Anmälan krävs för underhåll i form av schaktning och anläggningsarbete av befintliga vägar, diken, el- och kommunikationsledningar.

Anmälan krävs för att fylla ut mark för anläggningsändamål med återvunnet material.

Anmälan krävs för nyanläggning av skogsvägar och andra bruksvägar som ej omfattas av 11§ Väglagen.

Uppllysning:

Samtliga tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa föreskrifter görs till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

h) Væghållning samt uppställningsplatser

Primär skyddszon

Upplag av asfalt, oljegrus eller kemiska medel för halk- eller dammbekämpning är **förbjudet**.

Tankbeläggning är **förbjudet**.

Uppställning av tankbilar, tankbilslåp eller andra transportbehållare innehållande miljö- eller hälsofarliga ämnen är **förbjudet**.

Tillstånd krävs för uppställning av arbetsfordon med en bränsletank större än 100 liter.

Anmälan krävs för beläggningsarbete och andra förbättringsarbeten i anslutning till väg.

Sekundär skyddszon

Tankbeläggning är **förbjudet**.

Uppställning av tankbilar, tankbilssläp eller andra transport-behållare innehållande miljö- eller hälsofarliga ämnen är **förbjudet**.

Tillstånd krävs för upplag av asfalt, oljegrus eller kemiska medel för halk- eller dammbekämpning.

Tillstånd krävs för uppställning av arbetsfordon med en bränsletank större än 100 liter.

Anmälan krävs för beläggningsarbete och andra förbättringsarbeten i anslutning till väg.

Upplysning:

Samtliga tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa föreskrifter görs till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

i) Energianläggningar, grundvattenbrunnar samt miljöfarlig verksamhet**Hela skyddsområdet**

Brandövningsplatser är **förbjudna**.

Anmälan krävs för brunnar för dricksvattenförsörjning och energianläggningar som är beständigt tagna ur bruk.

Primär skyddszon

Nyetablering av miljöfarlig verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) är **förbjudet**.

Nyetablering av anläggning för utvinning eller lagring av värme och/eller kyla ur berg, mark och yt- eller grundvatten är **förbjudet**.

Tillstånd krävs för nyanläggning av vattenbrunn.

Anmälan krävs för befintlig anläggning för utvinning av värme och/eller kyla i berg, mark och yt- eller grundvatten samt för brunnar för dricksvattenförsörjning som inte har beviljats tillstånd eller anmälts vid ikraftträdandet av denna föreskrift.

Sekundär skyddszon

Tillstånd krävs för nyetablering av miljöfarlig verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöprövnings-förordningen (2013:251).

Tillstånd krävs för nyetablering av anläggning för utvinning eller lagring av värme och/eller kyla ur berg, mark och yt- eller grundvatten.

Anmälan krävs för befintlig anläggning för utvinning av värme och/eller kyla i berg, mark och yt- eller grundvatten som inte har beviljats tillstånd eller anmälts vid ikraftträdandet av denna föreskrift.

Anmälan krävs för nyanläggning av vattenbrunn.

Upplysning:

Bestämmelser för värmepumpar samt miljöfarlig verksamhet med tillstånds- eller anmälningsplikt beskrivs och regleras närmare i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899)

Samtliga tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa föreskrifter görs till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

2 § Skyltning

Huvudmannen för vattentäkten ska på väl synliga platser inom skyddsområdet, längs allmän väg, parkeringsplatser m.m. sätta upp informationsskyltar om skyddsområde för vattentäkt enligt Naturvårdsverkets rekommendationer.

Allmänna bestämmelser

Påföljd

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot skyddsföreskrifterna döms till böter för förseelse mot områdesskydd enligt 29 kap. 2a § miljöbalken (1998:808).

Tillstånd och anmälan

Tillståndsansökningar och anmälningar enligt de här föreskrifterna prövas av den kommunala nämnden för miljöfrågor. I de fall en verksamhet eller åtgärd kräver anmälan ska den göras i god tid innan verksamheten startar eller åtgärden vidtas. Med god tid menas minst tre veckor. Beslut i anmälningsärenden kan förenas med försiktighetsmått. Tillstånd kan förenas med villkor för att undvika yt- och grundvattenförorening. Tillståndsansökningar, anmälningar och beslut enligt dessa föreskrifter eller annan lagstiftning som berör skyddet av vattentäkten ska lämnas för kännedom till huvudmannen för vattentäkten. Huvudmannen ska beredas tillfälle att avge yttrande innan beslut fattas i ärende som kan innebära risk för påverkan av vattentäkten.

Tillsyn

Tillsynen över verksamheter som bedrivs inom det aktuella vattenskyddsområdet utövas av Miljö- och byggnadsförvaltningen, Ronneby kommun.

Hänsynsregler

De allmänna hänsynsreglerna i Miljöbalken gäller alla. De kan läsas i sin helhet i miljöbalkens 2 kapitel (1998:808). De har följande innebörd:

- Kunskapskravet innebär att du är skyldig att skaffa dig den kunskap som krävs för att veta hur din verksamhet påverkar människors hälsa och miljön, och hur du kan motverka negativ påverkan.
- Försiktighetsprincipen innebär att du är skyldig att vidta skyddsåtgärder och försiktighetsmått samt tåla de begränsningar av verksamheten som skäligen kan behövas när det finns risk för negativ påverkan på människors hälsa eller miljön. Du ska använda bästa möjliga teknik.
- Produktvalsprincipen innebär att du ska byta ut de kemiska produkter som innebär risker för människors hälsa och för miljön mot mindre farliga alternativ, om det finns sådana.
- Lokaliseringsprincipen innebär att platsen och lokalen där verksamheten ska bedrivas måste vara lämplig från miljö- och hälsoskyddssynpunkt.
- Bevisbörderegeln innebär att du är skyldig att kunna visa att du följer miljöbalkens regler.

Beredskap

En beredskapsplan för sanering av akut föroreningsrisk ska upprättas av vattentäktens huvudman senast två år efter det att dessa föreskrifter fastställts.

Beredskapsplanen ska även innefatta dricksvattenförsörjning vid nödsituation som behöver lösas med vattentankbilar.

Uppsättning av skyltar

För att sätta upp skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, krävs inom väg-området enligt 43 § väglagen (1971:948) tillstånd av väghållningsmyndighet. Inom ett avstånd av 50 m från vägområdet, krävs enligt 46 § väglagen (1971:948) länsstyrelsens tillstånd.

Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage inom skyddsområdet som kan medföra risk för yt- eller grundvattenförorening ska omedelbart anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet enligt 2 kap. 1 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Ring 112 och anmäl.

Fastighetsägare har skyldighet att informera hyresgäster och arrendatorer om skyddsföreskrifterna.

Ersättning

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet som anser att föreskrifterna avsevärt försvårar pågående mark-användning kan ha rätt till ersättning. Krav på ersättning eller inlösen av fastighet ska göras till Mark – och miljödomstolen enligt 31 kap. miljöbalken. Talan ska väckas inom ett år från det att beslutet vunnit laga kraft.

Dispensmöjligheter

Länsstyrelsen får bevilja dispens från förbud i föreskrifterna om det finns särskilda skäl. Det framgår av 7 kap. 22 § miljöbalken (1998:808). Dispensen kan beviljas efter att huvudmannen för vattentäkten samt den kommunala nämnden för miljöfrågor har hörts. I beslut om dispens kan Länsstyrelsen föreskriva särskilda villkor som anses nödvändiga för att skydda vattentäkten (16 kap. 2 § miljöbalken (1998:808)).

Vid tänkt åtgärd som skulle innebära dispensprövning enligt flera paragrafer i vattenskyddsföreskrifterna, är det tillräckligt med en samlad dispensansökan.

Ny lagstiftning

Bestämmelser enligt nya lagar och förordningar, som fastställs efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna inom det aktuella skyddsområdet, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

Övrig lagstiftning

Tillstånd eller dispens enligt föreskrifterna i detta beslut innebär inte att det inte kan krävas prövning enligt annan lagstiftning.

Den som upptäcker verksamheter eller händelser inom eller i anslutning till skyddsområdet som kan medföra risk för förorening bör omedelbart anmäla detta till:

Räddningstjänst

Räddningstjänsten Östra Blekinge, telefon 0455-303980 eller 112

Kommunal tillsynsmyndighet

Miljö- och byggnadsförvaltningen i Ronneby kommun, telefon 0457- 61 80 00

VA-drift

Vattenverket, Karlskrona kommun, telefon 0455-303000, efter kontorstid:
0709-303317

Vattentäktens huvudman

Karlskrona kommun, Drift- och serviceförvaltningen

På Länsstyrelsens vägnar

ULRICA MESSING

Edgar Villarreal
(Funktion för Tillsyn och prövning)

Bilaga 1

